

[Niels Eriksen.]

træffer de beslutninger, der er nødvendige for at virkeliggøre aftalens formål. Men jeg vil gerne, at Nordisk Råds kulturudvalg får en passende placering i det omfattende arbejde, der nu skal gøres.

Mit parti hilser med glæde forslaget om en nordisk kulturaftale, og jeg anbefaler vedtagelse af det forelagte beslutningsforslag.

Niels Helveg Petersen: I al korthed er forhistorien til den traktat, som her er til ratifikation, den, at Nordisk Råds kulturudvalg og Nordisk organisationskomité under deres behandling af Nordektraktaten indstillede, at de kulturelle spørgsmål, forsknings- og uddannelsesspørgsmålene, blev taget ud af Nordektraktaten og behandlet for sig i en selvstændig traktat. Dette synspunkt fik tilslutning i Nordisk Råd på mødet i Reykjavik, hvor man vedtog en henstilling til regeringerne om at søge gennemført en traktat, der kunne skabe et omfattende fællesskab på disse områder imellem de nordiske lande.

Man kan spørge, om den ambitiøse ordlyd nu nogenlunde er dækket med det traktatudkast, som her foreligger, og det må erkendes, at det er den vel næppe. Men det må samtidig tilføjes, at det ikke så meget bliver ordlyden af denne traktat som viljen til og måden at praktisere hensigterne på, som bliver afgørende for resultatet.

På ét punkt indvarsler man med denne traktat et nyt kapitel i nordisk samarbejde. Det er første gang, man på et sådant enkelt sagligt område, stort ganske vist, laver et fælles nordisk sekretariat. Det er et eksperiment, og jeg tror, at succes eller ikke succes ved dette eksperiment i høj grad får betydning for den praktiske måde, hvorpå man i fremtiden skal gribe det nordiske samarbejde an. Hvis det viser sig at fungere med et fælles nordisk sekretariat, vil det være naturligt, at det kommer til at danne skole; og at man bruger fælles nordiske sekretariater også på andre konkrete samarbejdsområder.

Manglerne i det hidtidige kulturelle samarbejde mellem de nordiske lande har været ganske iøjnefaldende. Der har været en mangel på systematik i de sager, som er blevet taget op i Nordisk Råd, og man må også

sige, at selve forretningsgangen i Nordisk Råd har været så langsommelig, at det har kunnet knibe med den tilstrækkelige dynamik i samarbejdet. Et fælles nordisk sekretariat skulle råde bod herpå.

Men det er selvfølgelig ikke tilstrækkeligt. Det er overordenlig betydningsfuldt, at sekretariatet får tilstrækkelige midler at arbejde med, at der bliver tilstrækkeligt med penge til rådighed. Jeg vil gerne henstille til regeringen, at man indstiller sig på, at der på dette område skal være en betydelig vækst i bevillingerne. Ligeledes at man indstiller sig på at gå ind for tanken om fælles nordiske institutioner i det omfang, det praktisk er muligt, og det vil nok vise sig at være i betydeligt omfang, hvis man vil.

Hver for sig er de nordiske lande, ikke mindst på en række områder inden for forskning og den højere uddannelse, for små til, at de med egne midler kan få et rimeligt udbytte af deres indsats, idet kun en fælles anstrengelse vil kunne give et rimeligt udbytte.

For nylig er fremsat en plan om et nordisk acceleratorsamarbejde i forbindelse med Niels Bohr Institutet på Risø, et Nordac-projekt, altså et nordisk samarbejde omkring et accelerator-projekt. Det er et stort projekt, som anbefales af forskere i de nordiske lande. Jeg kan i hvert fald se, at det ville give kultursamarbejdet, kulturtraktaten, et vældigt løft fra starten, hvis man kunne blive enig om, at et sådant projekt i den størrelse og af den værdi og lodighed kunne blive et af de første fællesnordiske tiltag inden for området af kulturtraktaten.

Der var under behandlingen af kulturtraktaten en del strid om Nordisk Råds placering i forhold til sekretariatet. Problemet er løst til den principielle tilfredshed for Nordisk Råd, men tilbage står at finde de praktiske måder, hvorpå samarbejdet kan komme til at udfolde sig, og at finde frem til de praktiske principper for samvirket.

Jeg vil godt ved denne lejlighed fremføre det ønske, at der bliver tale om regelmæssige møder mellem de vedkommende ministre og Nordisk Råds kulturudvalg til drøftelse af de principielle retningslinjer, som man agter at følge. Det er vigtigt, at man får denne drøftelse, ikke som en detailbehandling af et budget, men som en mulighed for udvalget til at påvirke den planlægning, der skal finde